

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 25/2002 vp**

**Hallituksen esitys laiksi ulkomaalaislain 37 §:n
muuttamisesta**

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä toukokuuta 2002 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi ulkomaalaislain 37 §:n muuttamisesta (HE 66/2002 vp) valmistelevalle hallintovaliokunnalle samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto hallintovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Tiina Sinkkanen, sisäasiainministeriö
- professori Olli Mäenpää
- oikeustieteen lisensiaatti Kirsi Neiglick
- professori Veli-Pekka Viljanen.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi ulkomaalaislakiin uusi peruste ulkomaalaisen käännätyksi. Sen mukaan ulkomaalainen voidaan käännätyksi tiettyjen edellytysten täytyessä myös silloin, kun toinen Euroopan unionin jäsenvaltio on tehnyt päätöksen hänen maasta poistamisestaan. Esitys tarkoittaa neuvoston asianomaisen direktiivin täytäntöön panemista.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.12.2002.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa selostetaan perustuslakivaliokunnan direktiiviehdotuksesta esittämiä kantoja ja katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Hallitus on kuitenkin pitänyt aiheellisena, että eduskunnassa harkitaan, onko säätämisyjärjestyskysymyksestä syytä pyytää perustuslakivaliokunnan lausunto.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ulkomaalaislain 37 §:n 1 momentin 7 kohdaksi ehdotetaan lisättäväksi uusi käännätyksi. Sen mukaan ulkomaalainen voidaan käännätyksi, jos toisessa EU:n jäsenvaltiossa on tehty

sellainen häntä koskeva maasta poistamispäätös, jota tarkoitetaan ehdotuksessa mainitun direktiivin 1—3 artiklassa.

Perustuslakivaliokunta on aikanaan todennut direktiiviehdotuksesta, ettei direktiivissä tule

vaatia sellaisten päätösten tunnustamista, joiden täytäntöönpano merkitsisi perustuslain 10 §:n 1 momenttiin sisältyvän perhe-elämän suojan loukkausta tai 9 §:n 4 momentissa säädetyn palauttamiskiellon rikkomista (PeVL 35/2000 vp, s. 2/II). Lakiehdotus ei tarkoita toisessa maassa tehdyn päätöksen automaattista tunnustamista, vaan sitä, että tällainen päätös voi olla hyväksyttävä käännättämisperuste. Täytäntöönpaneva jäsenvaltio selvittää direktiivin mukaan ensin asianomaisen henkilön aseman varmistukseksi, ettei maastapoistamispäätöksen täytäntöönpano ole asianmukaisten kansainvälisten säädösten eikä sovellettavan kansallisen lainsäädännön vastainen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi pakolaisyleissopimusta ja Euroopan ihmisoikeussopimusta sekä perustuslakia ja ulkomaalaislakia.

Valiokunnan direktiivin valmisteluvaiheessa tekemien valtiosääntöoikeudellisten huomautusten aiheet ovat näin ollen poistuneet lopullisesta direktiivistä. Sitä sisällöltään vastaava lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Valiokunta kuitenkin korostaa sen välttämättömyyttä, että uutta käännättämisperustetta sovelletaan direktiivin tarkoitusta vastaten ihmisoikeussopimusten ja perusoikeussäännösten mukaisesti.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta kunnioittavasti esittää,

että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Paula Kokkonen /kok
vpj. Riitta Prusti /sd
jäs. Tuija Brax /vihr
Klaus Hellberg /sd
Esko Helle /vas
Gunnar Jansson /r
Jouko Jääskeläinen /kd
Saara Karhu /sd
Jouni Lehtimäki /kok

Johannes Leppänen /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Heli Paasio /sd
Osmo Puhakka /kesk
Pekka Ravi /kok
Markku Rossi /kesk
Petri Salo /kok
Ilkka Taipale /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jarmo Vuorinen.